

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky

Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie:	1.1 Premena tradičnej školy na modernú
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou kráľa Svätopluka Šintava
Názov projektu:	Šintava- moderná základná škola s veľkomoravskou tradíciou
Kód ITMS projektu:	26110130112
Aktivita, resp. názov seminára	1.1 Tvorba a inovácia vzdelávacieho programu školy

ZŠ s MŠ kráľa Svätopluka Šintava

Školský vzdelávací program ISCED 2

UČEBNÉ OSNOVY

DEJEPIS

Vypracované podľa:

Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2 DEJEPIS /2011

Tvorené : 2011

Vypracoval: PaedDr. Martin Bodis, PhD.

Charakteristika učebného predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločentiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele učebného predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

- **s historickým časom**
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,

- **s historickým priestorom**
 - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo,
 - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti,

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
 - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
 - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
 - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
 - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
 - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
 - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
 - rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
 - rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj,

Žiaci aplikujú otázky v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrowaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania,
 - pri vytvorení plánu skúmania,
 - pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania,
 - pri vytvorení záznamu zo skúmania,
-
- **pri vyhľadávaní relevantných informácií**
 - z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok,

- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie,
- **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**
 - vyberaní informácií,
 - organizovaní informácií,
 - porovnávaní informácií,
 - rozlišovaní informácií,
 - zarad'ovanie informácií,
 - kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**
 - zoradení výsledkov,
 - rozpoznaní podstatného od nepodstatného,
 - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca,
 - vyhodnocovaní správnosti postupu,
 - tvorbe súboru vlastných prác.

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Rámcový učebný plán

V školskom vzdelávacom programe sme zachovali na predmet dejepis povinnú časovú dotáciu (6 hodín). Rozpis do jednotlivých ročníkov sme zosúlادili nasledovne:

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Dejepis	1	1	1	1	2

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

5. ročník

tematický celok	obsahový štandard	
	Téma	pojmy
Od blízkeho k vzdialenému	Priestor a čas	dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia prírodný a historický čas, kategórie historického času - meniny, narodeniny,

Človek v premenách priestoru a času	Pamiatky v priestore a čase	dátum, letopočet, sviatky fotografia-obrazová spomienka,rodinný album, rodostrom historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív	
	Minulosť našej školy	školská kronika	
	Priestor na mape	dejepisná mapa, glóbus	
	Človek v pohybe	sťahovanie národov, stretávanie kultúr, kolonizácia vysťahovalectvo	
	Ako si človek zmenšoval svet	od kola k lietadlu	
	Spôsob obživy človeka	roľník, remeselník, obchodník	
	Práca detí v minulosti i prítomnosti.	detská práca	
	Človek vládca prírody?	prírodná energia, umelá energia	
	Človek a komunikácia	Pamäť ľudstva	jazyk, písmo, rukopis, kniha noviny, rozhlas, televízia, internet, e-mail
		Duchovný život človeka	náboženstvo, legendy, mýty, povesti (región)
Keď zlyhá komunikácia		vojna, mier, víťazi - porazení	

6. ročník

tematický celok	obsahový štandard	
	Téma	Pojmy
Obrazy pravekého sveta	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi	zberač, lovec, roľník lovec doby medenej - Ötzi (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia)
Obrazy starovekého sveta	Riečne civilizácie a ich dedičstvo	mestský štát, písmo
	Staroveké Grécko	Perikles, aténska demokracia, olympijské hry
	Divy starovekého sveta	príklad – pyramídy
Svetové náboženstvá	Kresťanstvo, islam	starý zákon, nový zákon, korán
Obrazy stredovekého sveta	Tri ríše raného stredoveku	Franská ríša (Karol Veľký), Byzantská ríša (Justinián) Arabská ríša (kalifát)
	Prepožičiavanie pôdy	léno, vazal, poddaný
	Každodenný život	hrad, mesto, dedina,
	Vzdelanie	kláštor, pisár, univerzity

7. ročník

	obsahový štandard	
	téma	pojmy
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	Príchod Slovanov	pravlasť, migrácia, Samo
Slováci v Uhorskom kráľovstve	Veľká Morava	kresťanské misie - Cyril a Metod, Pribina, Rastislav, Svätopluk
	Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov	dynastie, Štefan I., Ondrej II., Karol Róbert, Ľudovít I., Žigmund Luxemburský, Matej Korvín

tematický celok	obsahový štandard	
	téma	Pojmy
Obrazy novovekého sveta	Banské mestá	Kremnica, Banská Štiavnica, Banská Bystrica Život baníkov, dukát, gotická cesta
	Kríza stredoveku	humanizmus, renesancia Mikuláš Kopernik, L. da Vinci
	Kníhtlač	J. Guttenberg
	Objavitelia a dobyvatelia	Karavella, objavenie Ameriky (K. Kolumbus) oboplávanie zemegule (F. Magalhaes), kolonializmus
	Hospodárske zmeny	od cechu k manufaktúre, mešťan, námorský obchod
	Reformácia a protireformácia	M. Luther, Ignác z Loyoly,
Habsburská monarchia	Slovensko na hranici dvoch svetov	Moháč, Turci, Bratislava - centrum uhorského kráľovstva
	Osvietenský absolutizmus	Mária Terézia, Jozef II. Matej Bel, Adam F. Kollár, reformy

8. ročník

tematický celok	obsahový štandard	
	téma	Pojmy
	Vek rozumu	Encyklopédia, občan, revolúcia,
	Zrod modernej doby	Napoleon, národný štát (Nemecko, Taliansko)
	Modernizácia	priemyselná revolúcia, továreň, robotník, podnikateľ
	Nacionalizmus	národné hnutia
	Slovenské národné hnutie	spisovný jazyk, politické programy, tri generácie vzdelancov (A. Bernolák, J. Kollár, Ľ. Štúr) revolučný rok 1848/49, SNR, dobrovoľnícke výpravy

tematický celok	obsahový štandard	
	téma	Pojmy
Rakúsko - Uhorsko	Slováci v Uhorsku	Dualizmus, modernizácia, industrializácia
Prvá svetová vojna	Každodennosť	Maďarizácia, slovenská otázka
	Rozdelená Európa	Vystáholectvo, mesto a vidiek
	Zákopová vojna	Dohoda, trojspolok
	Odboj Čechov a Slovákov	front a zázemie
	Zmeny na mape Európy	M. R. Štefánik, T.G. Masaryk
		nástupnícke štáty, vznik ČSR

9. ročník

tematický celok	obsahový štandard	
	téma	Pojmy
Európa v medzivojnovom období	Demokracia vs. diktatúra	parlamentná demokracia (Anglicko), komunizmus (ZSSR)
	Zlaté dvadsiate roky?	fašizmus, nacizmus (Nemecko)
Československo v medzivojnovom období	Politický systém	každodennosť
	Každodenný život	Česi, Slováci, menšiny
	Zánik ČSR	T.G.Masaryk, M. Hodža, A. Hlinka
Druhá svetová vojna	Priebeh vojny	kultúra, spolky, školstvo, rozhlas
		Mníchovská dohoda, Viedenská arbitráž
	Tragédia Židov	Európa, ZSSR, Tichomorie
		protihitlerovská koalícia, protifašistický odboj
		život v čase vojny
		holokaust, šoa, Oswienčim

tematický celok	obsahový štandard	
	téma	Pojmy
Slovenská republika (1939-1945) Povojnový svet	Politický systém Slováci v odboji	autoritatívny režim, židovský kódex, deportácie SNP Anglicko, Severná Afrika, ZSSR
	Život na Slovensku Rozdelený svet Život v rozdelenom svete	hospodárstvo, kultúra studená vojna, železná opona, politické bloky strach z atómovej vojny, čiernobiely svet bohat. a chudoba
Československo za železnou oponou	Podoby totality Pokus o reformu	februárový prevrat obete totality odpor proti totalite
	Nežná revolúcia	pražská jar normalizácia sviečková manifestácia návrat k parlamentnej demokracii
Slovenská republika 1993	Doba premien Koniec rozdeleného sveta	rozdelenie Českej a Slovenskej republiky vstup do NATO, EU, Schengen, Euro pád železnej opony,
	Súčasný svet Fenomény súčasnosti	EU, NATO globalizácia terorizmus internet globálne otepľovanie

Stratégia vyučovania a kritéria hodnotenia

Dejepisné vyučovanie bude vychádzať z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

Na hodinách dejepisu sa budú aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces, v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna), a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov, ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Budú sa vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ bude zabezpečovať historický materiál

a umožní žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo bude informovať žiakov o tom, kde priliehavý historický materiál je možné nájsť.

V tomto procese bude učiteľ skôr príjemným radcom a usmerňovateľom.

Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- chronologické preberanie učiva
- synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- adekvátny dôraz na národné dejiny
- návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- vyučovanie regionálnych dejín.

Voľba metód bude závisieť od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma.)

Projektové vyučovanie je efektívny spôsob výučby, pri ktorom môžeme využívať niektoré progresívne didaktické metódy ako problémové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, diskusia. Samotná realizácia projektovej formy vyučovania na hodinách nie je pevne stanovená, a preto ani neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovacej hodiny. Zdrojom nadobúdania a rozvíjania vedomostí žiakov pri projektovej metóde vyučovania je riešenie projektov, praktických pracovných úloh.

Projekt má štyri základné kroky:

- Zámer – sem patrí samotný podnet a jeho spracovanie (náhoda, náhoda, záujem, motivácia detí, znalosť detí, pohľad na učivo) a formulácia východiska, jadra problému, tj. o čo vlastne pôjde.
- Plánovanie - je vytýčenie základných tém a okruhov, určenie činností a prostriedkov, rozdelenie úloh skupinám, či jednotlivcom, časový plán a pod. V tejto etape preberajú iniciatívu žiaci, učiteľ vystupuje v úlohe konzultanta, poradcu.
- Uskutočnenie – predstavuje vlastné riešenie projektovej úlohy, návrh alternatív, výber optimálneho riešenia, spracovanie podkladov, dokumentácie. Realizujú ho deti, prejavuje sa ich aktivita, tvorivá činnosť, samostatnosť, komunikácia, učia sa spolupracovať, získavajú hodnotovú orientáciu, zodpovednosť a pod. Učiteľ je skôr v

pozadí, ale môže podľa potreby zastávať rolu vodcu, organizátora, pomocníka, oponenta, rozhodcu a pod.

- Hodnotenie – orientuje sa hlavne na detské hodnotenie priebehu celej akcie a prezentáciu jej výsledkov. Rovnocoene sa tu uplatňuje samozrejme i hodnotenie zo strany učiteľa.

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktaže).

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z aktivizujúcich metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému), **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). Exkurziu volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Prierezové témy

Pri tvorbe tematicko výchovno-vzdelávacích plánov odporúčame do obsahu v každom ročníku, vhodne implementovať prostredníctvom aktivizujúcich učebných metód nasledujúce prierezové témy:

- **Environmentálna výchova** – cieľom je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.
- **Tvorba projektov a prezentačné zručnosti** – spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov, ako je komunikovanie, argumentovanie, používanie

informácií a práca s nimi, riešenie problémov, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupráca v skupine, prezentácia samého seba.

- **Multikultúrna výchova** – zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo sa žiaci v škole stretávajú v súvislosti s globalizáciou sveta, so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziludskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať.
- **Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra** - cieľom vzdelávania je motivovať žiakov získavať, rozvíjať a utužovať svoje postoje k morálnym hodnotám, poznať prírodné krásy a tradičnú ľudovú kultúru svojho regiónu, osobitne poznať regionálnu históriu a históriu Veľkej Moravy- postavy kráľa Svätopluka
- **Ochrana života a zdravia** – cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Okrem uvedených prierezových tém odporúčame implementovať do vzdelávacieho procesu Globálne rozvojové vzdelávanie a Finančnú gramotnosť.

- **Globálne rozvojové vzdelávanie** sa venuje problematike Miléniových rozvojových cieľov OSN: Odstrániť extrémnu chudobu a hlad, Dosiahnuť základné vzdelanie pre všetkých, Presadzovať rovnosť mužov a žien a posilniť rolu žien v spoločnosti, Znížiť detskú úmrtnosť , Zlepšiť zdravie matiek, Bojovať s HIV/AIDS, maláriou a ďalšími chorobami, Zaisťiť udržateľný stav životného prostredia (pitná voda, kvalita života), Budovať svetové partnerstvo pre rozvoj
- **Finančná gramotnosť** vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzie 1.0 a venuje sa problematike nasledujúcich tém: Človek vo sfére peňazí, Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí , Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb príjem a práca, Plánovanie a hospodárenie s peniazmi , Úver a dlh, Sporenie a investovanie , Riadenie rizika a poistenie.

Medzipredmetové vzťahy

- občianska náuka

- geografia
- slovenský jazyk
- náboženská výchova

Kritériá kontroly a hodnotenia žiakov

Každá činnosť žiaka i učiteľa okrem vlastného hodnotenia vyžaduje aj spätnú väzbu od tých, ktorí sa môžu kvalifikovane vyjadriť. Tam učiteľ, ale i žiak očakávajú hodnotenie, ktoré môže ich motiváciu zvýšiť, potvrdiť ich výkony ako správne, dobré, vhodné a morálne.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Pri hodnotení výsledkov vyučovania používame tradičné metódy (ústne skúšanie a didaktické testy) ak zisťujeme úroveň vedomostí a zručností.

Skúšajú sa 4 látky ako nové a otázky z opakovania z daného tematického celku.

Ak zisťujeme a hodnotíme zmeny v postojoch a v hodnotovej orientácii a v oblasti správania, využívame dotazníky, rozhovor, pozorovanie, metódu riešenia životných situácií a pod.

Tematický celok sa uzatvára tematickou previerkou / testom.

Stupnica hodnotenia previerok:

100% - 90%	- 1
89% - 75%	- 2
74% - 50%	- 3
49% - 25%	- 4

Práca s deťmi vyžadujúcimi špeciálne vzdelávacie potreby:

V predmete D venujeme zvýšenú individuálnu starostlivosť deťom s diagnostikovanými poruchami učenia. Deti sú integrované do bežných tried a na základe odporúčenia poradenského zariadenia majú vypracovaný individuálny študijný plán. Pri vyučovaní D dodržiavame s prihliadnutím k individualite žiaka predovšetkým tieto pravidlá:

- nezadáваме práce tzv. na čas, dieťa si prispôsobí tempo samo
- pri práci s knihou pracujeme so žiakmi individuálne
- v projektoch kladieme dôraz na obsahovú zložku práce, k pravopisu a grafickej úprave sa prihliada len okrajovo, umožňujeme prepísanie práce na PC
- v hodnotení sa prihliada na diagnostikované poruchy učenia – uprednostňujeme ústne odpovede pred písomnými
- pri testoch majú žiaci upravené zadané úlohy (doplňovacie cvičenia pred súvislým prejavom)
- dyslektikov nenechávame verejne čítať, pokiaľ si to sami neprajú

Učebné zdroje

Okrem učebníc významným prostriedkom na realizáciu vyučovania dejepisu je súbor primeraných školských historických prameňov, historické mapy ako aj iné názorné učebné prostriedky (vystrihnuté články z novin a časopisov, karikatúry, grafy a pod).

Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie s dejepisnou problematikou.

Školské výučbové programy – Didakta,..

Učebné osnovy		
DEJEPIS -5. ročník-1 hodina týždenne, 33 hodín ročne		
Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Od blízkeho k vzdialenému (12 hodín)	<p>Priestor a čas Dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia</p> <p>Prírodný a historický čas</p> <p>Kategórie historického času – meniny, narodeniny, dátum, letopočet, sviatky</p>	<p>Naučiť žiakov orientovať sa v historickom čase</p> <p>Žiaci vedia. – vymenovať zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života – rozpoznať čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v mieste ich bydliska</p> <p>Žiaci sú schopní: – identifikovať rozdiel medzi prírodným a historickým časom.</p> <p>Žiaci vedia: – zaradiť letopočty do príslušného storočia. – z ľubovoľného storočia vybrať správny letopočet. – rozlíšiť dátum a letopočet. – zakresliť na časovú priamku významné údaje zo života svojej rodiny. – rozpoznať pojmy pred Kr. a po Kristovi/pred naším letopočtom a po našom letopočte. – vytvoriť jednoduchú časovú priamku. – zostaviť tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Pamiatky v priestore a čase</p> <p>Fotografia – obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom</p> <p>Projekt – moja fotografia</p> <p>Historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív</p>	<p>Žiaci sú schopní :</p> <ul style="list-style-type: none"> – pochopiť pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov, rodičov. – zostaviť rodostrom svojej rodiny. – napísať krátky príbeh zo života svojej rodiny. – položiť adekvátne otázky súvisiace s fotografiami – zaznamenať rozprávanie starých rodičov, rodičov o minulosti svojho rodiska -vedia získať zákl. inf.z minulosti podľa obr. mat. <p>Žiaci sú schopní :</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste, kde žijú. – identifikovať najstarší hrob na cintoríne. – poznať jednotlivé druhy historických prameňov. – rozpoznať rozdiel medzi múzeom a archívom. – usporiadať širšiu škálu historických obrázkov a objektov. – vymenovať hlavné body z jedného prameňa na základe otázok učiteľa. – používať rozširujúcu sa škálu pojmov v závislosti od témy. – zhodnotiť význam rodinného albumu pre život

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Človek v premenách priestoru a času (9 hodín)</p>	<p>Minulosť našej školy</p> <p>Školská kronika</p> <p>Priestor na mape</p> <p>Dejepisná mapa, glóbus</p> <p>Človek v pohybe</p> <p>Sťahovanie národov Ako si človek zmenšoval svet Stretanie kultúr Kolonizácia Globálne rozvojov vzdelávanie Vysťahovalectvo</p>	<p>Žiaci sa naučia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaznamenávať rozprávanie starých rodičov o škole z čias ich mladosti. – pátrať po starých školských zošitoch a učebniciach, <p>Naučiť žiakov orientovať sa na historických mapách</p> <p>Žiaci sa naučia :</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientovať sa na dejepisnej mape – čítať dejepisnú mapu rozpoznať rozdiel medzi mapou a glóbusom <ul style="list-style-type: none"> – uviesť príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti. <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť pojem kolonizácia -<i>dodržiavanie ľudských práv a rovných príležitostí pre všetkých</i> – zostaviť tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti. – porovnať spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti. – rozpoznať vplyv dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Spôsob obživy človeka</p> <p>Roľník Remeselník</p> <p>Obchodník</p> <p>Človek vládca prírody ?</p> <p>Prírodná energia Umelá energia</p> <p>Práca detí v minulosti a prítomnosti</p> <p>Detská práca</p> <p><i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakterizovať život roľníkov v minulosti. – vysvetliť oddelenie remeselníkov od roľníkov. – zhodnotiť význam špecializácie remeselnej výroby. – vysvetliť príslovie: „remeslo má zlaté dno.“ – nakresliť znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka. – nájsť rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom <ul style="list-style-type: none"> – vystihnúť rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou. – uviesť príklady využívania prírody v prospech človeka. – zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie. – vymenovať vynálezy, ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech. – uviesť príklad zneužívania prírody človekom. <ul style="list-style-type: none"> – uviesť najčastejšie druhy detskej práce. – zaujať stanovisko k problému detskej práce. – zaujať postoj k tvrdeniu, že dospelí v niektorých krajinách zneužívali a i naďalej zneužívajú prácu detí vo svoj prospech.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Človek a komunikácia (12 hodín)</p>	<p>Pamäť ľudstva</p> <p>Jazyk, písmo, rukopis, kniha, noviny rozhlas, televízia, internet, e-mail náboženstvo legendy, mýty, povesti (región)</p> <p>Projekt - vývoj písma</p> <p>Vojna Mier Vítazi – porazení</p>	<p>Naučiť žiakov význam komunikácie medzi ľuďmi</p> <p>Žiaci vedia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zhodnotiť význam vynálezu písma – vymenovať najstaršie druhy slovanského písma. – vymenovať druhy písem z minulosti. – rozpoznať príbeh z minulosti svojho regiónu z povesti. – uviesť prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi v minulosti. – uviesť druhy moderných masovokomunikačných prostriedkov. – identifikovať rozdiely medzi rukopisom a tlačenu knihou – zhodnotiť význam vynálezu kníhtlače. <p>Žiaci sú schopní :</p> <ul style="list-style-type: none"> – uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije. – zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti. – zostaviť správu o vojenskom konflikte v súčasnosti.

Projekty pre 5. ročník:

Moja fotografia

- ✘ žiaci vedia získať zákl. informácie o minulosti podľa obr. mat.

Vývoj písma

- ✘ žiaci spracujú vývoj písma na našom území

Učebné osnovy		
DEJEPIS- 6. ročník-1 hodina týždenne, 33 hodín ročne		
Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Obrazy pravekého sveta (9 hodín)</p>	<p>Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi zberač, lovec, roľník</p> <p>Lovec doby medenej (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia)</p> <p>Stopy po pravekom človeku na Slovensku - PROJEKT Neanderova dolina, Gánovce, Šaľa, Váh</p>	<p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozoznajú rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov - analyzujú pracovné nástroje pravekých ľudí - zhodnotia význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa -porovnajú kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi -porovnajú výhody a nevýhody týchto nástrojov, resp. zbraní <ul style="list-style-type: none"> - identifikujú nástroje a zbrane človeka medenej doby -zovšeobecnia spôsob obživy a života ľudí v medenej dobe na základe príbehu Ötziho -zostavia správu zo skúmania spôsobu obživy a života pravekých ľudí -odhalia postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Obrazy starovekého sveta (16 hodín)</p>	<p>Riečne civilizácie a ich dedičstvo</p> <p>mestský štát</p> <p>písmo</p> <p>Staroveké Grécko</p> <p>Aténska demokracia</p> <p>Perikles</p>	<p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov -identifikujú znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva - analyzujú vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte -zhodnotia premeny a význam písma pre spoločnosť najstarších štátov - zostavia obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov -identifikujú poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes <p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku -rozpoznajú rôznu formu vlády v mestských štátoch na príklade Atén a Sparty - analyzujú spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla -analyzujú Periklovu reč o aténskej demokracii -kladú základné analytické otázky školskému historickému písomnému prameňu -pochopia problém rovnosti a nerovnosti

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Olympijské hry</p> <p>Rímska republika vec verejná</p> <p>Ľudia a ich každodenný život roľník, remeselník, obchodník, škola</p> <p>Limes Romanus Markus Aurelius</p> <p>Gerulata, Iža, Carnuntum</p> <p>Divy starovekého sveta príklad-pyramídy</p> <p>PROJEKT</p>	<p>-zdôvodnia významné postavenie telesnej výchovy v mestských štátoch</p> <p>- vymedzia olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťaží</p> <p>-zhodnotia význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti</p> <p>Žiaci:</p> <p>-analyzujú formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu</p> <p>- analyzujú spôsob obživy a života v Ríme</p> <p>-dokumentujú expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu</p> <p>-rozpoznajú vnútorné dôsledky expanzie pre politickú premenu republiky na cisárstvo</p> <p>-rozpoznajú príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja</p> <p>- zostavia stručný informačný materiál o živote v rímskych táboroch na našom území</p> <p>-rozpoznajú dôležitosť gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry</p> <p>-zostavia obrazový materiál o divoch starovekého sveta</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Prepožičiavanie pôdy léno, vazal, poddaný</p> <p>Každodenný život hrad, mesto, dedina</p> <p>Vzdelanie Kláštor, pisár, univerzity</p>	<p>Žiaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> -odhalia nový vzťah medzi ľuďmi vyšších spoločenských vrstiev formujúcej sa stredovekej spoločnosti za pomoci grafu -identifikujú spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti -zdôvodnia príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov -opíšu život ľudí na feudálnom majetku a v meste <ul style="list-style-type: none"> -zdôvodnia, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami -zhodnotia význam stredovekých univerzít

Projekty pre 6. ročník:

Stopy po pravekom človeku na Slovensku

- ✘ žiaci vedia nájsť objavené pozostatky po pravekých ľuďoch

Divy starovekého sveta

- ✘ príklad - pyramídy, žiaci spracúvajú informácie predovšetkým z internetu

Projekt na ľubovoľnú tému

- ✘ (napr. Rimania na Slovensku)

Učebné osnovy

DEJEPIS- 7. ročník-1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>PREDKOVIA SLOVÁKOV V KARPATSKEJ KOTLINE 7</p>	<p>Príchod Slovanov pravlasť, migrácia, Slovania</p> <p>Avari Samo</p> <p>Veľká Morava</p> <p>Pribina, Mojmir, Rastislav Cyril, Metod, kresťanské misie</p> <p>Svätopluk</p> <p>Projekt Tvorba historického prameňa</p>	<p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> -vie opísať pravlasť Slovanov a uviesť dôvody a územia sťahovania Slovanov -dokáže vysvetliť vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi -je schopný uviesť príčiny vzniku Samovej ríše a zdôvodniť jej význam <p>Žiak :</p> <ul style="list-style-type: none"> -vie opísať vznik a rozmach Veľkej Moravy -je schopný zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry, štátnosti a šírenia kresťanstva u nás -vie opísať vlády Rastislava a Svätopluka, ktoré dokáže navzájom porovnať -vie opísať kultúru a vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši -pozná zbraň a výstroj vojakov z obdobia VM -vedieť pripraviť a popísať historický prameň (maľba, soška, jedlo, odev, masky atď.) zo získaných vedomostí o Slovanoch v Karpatskej kotline, alebo Veľkomoravskej ríši

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOVÁCI V UHORSKOM KRÁĽOVSTVE 11</p>	<p>Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov dynastie, Štefan I., Ondrej II., Matúš Čák Trenčiansky° - pán Váhu a Tatier Karol Róbert, Ľudovít I., Žigmund Luxemburský Matej Korvín</p> <p>Banské mestá Kremnica, Banská Štiavnica, Banská Bystrica, dukát život baníkov, gotická cesta,</p> <p>Projekt Známa osobnosť Uhorského kráľovstva</p>	<p>Žiak: -vie opísať vznik a formovanie Uhorského kráľovstva -dokáže zhodnotiť vládu Štefana I. a význam Nitrianskeho vojvodstva -dokáže analyzovať Zlatú bulu Ondreja II. -je schopný vysvetliť prečo v Uhorsku dochádza k neustálym bojom o trón -vie popísať a porovnať vládu Ondreja III. a Matúša Čáka -vie zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta -vie zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského -vie opísať vládu Mateja Korvína a rozvoj vzdelania a kultúry počas jeho vlády</p> <p>-vie zhodnotiť význam banských miest -vie opísať kultúru Uhorska vo vrcholnom stredoveku -vie vymodelovať námestie historického stredovekého mesta - napísať krátky text o živote baníkov</p> <p>-dokáže nájsť obrazový materiál z gotickej cesty</p> <p>-vie napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska -žiak vypracuje prezentáciu v programe PowerPoint a prezentuje ju pred triedou</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
OBRAZY NOVOVEKÉHO SVETA 8	Kríza stredoveku humanizmus, renesancia, M. Koperník, Leonardo da Vinci Kníhtlač – Ján Gutenberg Objavitelia a dobyvatelia -karavela, objavenie Ameriky, Krištof Kolumbus, - oboplávanie zemegule, F. Magalhaes, zámorský obchod kolonializmus, Globálne rozvojové vzdelávanie Hospodárske zmeny od cechu k manufaktúre mešťan, námorský obchod Reformácia a protireformácia – Martin Luther, Ignác z Loyoly	Žiak: -vie uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti -vie objasniť podmienky a príčiny vzniku humanizmu a renesancie -vie zhodnotiť význam kníhtlače J. Gutenberg, alebo na počiatku mediálneho sveta – projekt Žiak : -ovláda najvýznamnejšie námorské objavy -zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb -pozná príčiny a dôsledky námorských objavov -vie rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobyvateľa -vie zhodnotiť význam námorského obchodu -vie vysvetliť pojem kolonializmus - <i>dozrievanie ľudských práv a rovných príležitostí pre všetkých</i> -pozná príčiny hospodárskych zmien v novoveku -vie opísať a porovnať prácu remeselníkov v cechu a v manufaktúre -vie opísať život mešťana, zostaviť správu o spôsobe života remeselníka -vie opísať príčiny vzniku reformácie - analyzovať písomný prameň, s problematikou reformácie, - analyzovať a zhodnotiť reformné učenia, - vie vysvetliť dôvody protireformácie

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">HABSBURSKÁ MONARCHIA 7</p>	<p>Slovensko na hranici dvoch svetov Moháč, , Bratislava – centrum uhorského kráľovstva</p> <p>Turci</p> <p>Juraj Jánošík Osvietenský absolutizmus</p> <p>Mária Terézia, Jozef II.</p> <p>Matej Bell</p> <p>Adam F. Kollár, reformy</p> <p>Anton Grassalkovič</p> <p>Projekt Významná osobnosť Habsburskej monarchie</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dokáže popísať príčiny a dôsledky Moháčskej katastrofy - objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii, - zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska, -dokáže opísať postavenie Slovenska v susedstve Osmanov -vie uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní -vie zdôvodniť rozšírenie zbojníctva na Slovensku <ul style="list-style-type: none"> -vie charakterizovať osvietenský absolutizmus, -vie zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II., -vie zdôvodniť význam Mateja Bella pre Slovensko a Uhorsko -vie vysvetliť význam a úlohu A. F. Kollára v našich dejinách - <ul style="list-style-type: none"> - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo power point.

Projekty pre 7. ročník:

Tvorba historického prameňa

- ✘ vedieť pripraviť a popísať historický prameň (maľba, soška, jedlo, odev, masky atď.) zo získaných vedomostí o Slovanoch v Karpatskej kotline, alebo Veľkomoravskej ríši

Známa osobnosť Uhorského kráľovstva

- ✘ žiak vypracuje prezentáciu v programe PowerPoint a prezentuje ju pred triedou

Významná osobnosť Habsburskej monarchie

- ✘ vedieť popísať historickú osobnosť z dejín Habsburskej monarchie v podobe prezentácie v programe PowerPoint

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Európa na ceste k moderným národom (11 hodín)</p>	<p>Vek rozumu</p> <p>encyklopédia</p> <p>občan, revolúcia</p> <p>Zrod modernej doby</p> <p>Napoleon,</p> <p>Projekt - referát</p> <p>národný štát (Nemecko, Taliansko)</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na časovej osi vyznačiť obdobie 18. až 20. storočia a zapísať najvýznamnejšie udalosti - prečítať a kriticky zhodnotiť historický prameň z uvedeného obdobia - analyzovať myšlienkový smer vyzdvihujúci rozum - kriticky zhodnotiť dovedajšie ľudské poznanie - zdôvodniť úlohu občana na politickej scéne - na základe obrázkov a fotografií z učebnice, odbornej literatúry a pod. / nakresliť pevnosť Bastilu, francúzskeho vojaka, meštana, mestský dom, a pod. - vysvetliť význam Občianskeho zákonníka - kriticky posúdiť príčiny a dôsledky francúzskej revolúcie - analyzovať príčiny a dôsledky vzniku cisárstva vo Francúzsku - napísať krátku prácu na tému francúzski encyklopedisti alebo Napoleon a pod. - vyhľadať údaje o bratislavskom mieri a prezentovať ich v krátkej informácii - na historickej mape vyhľadať a opísať politickú mapu Európy po Viedenskom kongrese - analyzovať príčiny a zdôvodniť význam zjednotenia Talianska a Nemecka - pochopiť proces formovania moderných národov

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Moderný slovenský národ (6 hodín)</p>	<p>Modernizácia priemyselná revolúcia, továreň, robotník, podnikateľ</p> <p>Nacionalizmus národné hnutia</p> <p>Slovenské národné hnutie tri generácie vzdelancov (A. Bernolák, J. Kollár, Ľ. Štúr), spisovný jazyk, politické programy</p> <p>revolučný rok 1848/49,</p> <p>SNR, dobrovoľnícke výpravy</p>	<p>- vymenovať znaky moderného národa Žiaci sú schopní:</p> <p>- identifikovať znaky priemyselnej revolúcie a jej vplyv na modernizáciu a vznik nových tried - porovnať výrobu tovaru v manufaktúre a v továrni - opísať prácu v továrni s prízvukom na prácu detí a žien - porovnať dopravné prostriedky parník a moderné lode ,konský záprah a železnice a automobil</p> <p>- v krátkej práci opísať a vysvetliť postavenie menších národov v Uhorsku (Rumunov, Chorvátov, Slovákov) a ich boj za národnú slobodu.</p> <p>- kriticky posúdiť a zhodnotiť činnosť slovenských národných vzdelancov - analyzovať politický program Slovákov – Žiadosti slovenského národa</p> <p>- analyzovať a zhodnotiť revolučný rok 1848/49</p> <p>- opísať dobrovoľnícke výpravy a posúdiť ich význam a význam SNR - analyzovať požiadavky v dokumente Memorandum národa slovenského</p>

Projekty pre 8. ročník:

Tvorba referátu

- ✘ napísať krátku prácu na tému francúzski encyklopedisti alebo Napoleon a pod.
- ✘ vyhľadať údaje o bratislavskom mieri a prezentovať ich v krátkej informácii

Slovenské národné hnutie

- ✘ žiak vypracuje prezentáciu v programe PowerPoint a prezentuje ju pred triedou

Zhotovenie grafu z historických údajov

- ✘ zhotoviť graf dokumentujúci regióny z ktorých najviac ľudí emigrovalo
- ✘ zhotoviť tabuľku na porovnanie života v meste a na dedine

Milan Rastislav Štefánik

- ✘ vedieť popísať historickú osobnosť v podobe prezentácie v programe PowerPoint – skupinová práca

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Európa v medzivojnovom období (6 hodín)</p>	<p>Demokracia vs. diktatúra</p> <p>parlamentná demokracia,</p> <p>komunizmus (ZSSR),</p> <p>fašizmus,</p> <p>nacizmus (Nemecko)</p> <p>Zlaté dvadsiate roky ? každodennosť</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy - ukázať na historickej mape nové štáty ktoré vznikli v Európe - rozlíšiť demokraciu od diktatúry - opísať situáciu v Rusku roku 1917 - charakterizovať stalinistickú diktatúru - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku - vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku - uviesť dôvody vzniku diktatúr - opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Česko-Slovensko v medzivojnovom období (10 hodín)</p>	<p>Politický systém Česi, Slováci, menšiny</p> <p>T. G. Masaryk, M. Hodža, A. Hlinka</p> <p>Projekt</p> <p>Každodenný život</p> <p>kultúra, spolky školsťvo, rozhlas</p> <p>Zánik ČSR</p> <p>Mníchovská dohoda</p> <p>Viedenská arbitráž</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať postavenie Slovákov v ČSR - identifikovať národnostné menšiny v ČSR - zhodnotiť úlohu osobnosti: Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo power point - zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život - analyzovať historické pramene - rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život - charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu - zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR - porovnať Slovensko a Česko - opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR - vysvetliť úsilie slovenských strán o autonómiu v rámci ČSR - uviesť príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR - opísať mníchovskú dohodu, – - opísať vyhlásenie autonómie Slovenska - analyzovať viedenskú arbitráž - kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Povojnový svet (10 hodín)</p>	<p>Rozdelený svet Anglicko, ZSSR, Severná Afrika</p> <p>Život v rozdelenom svete Hospodárstvo, kultúra</p> <p>železná opona,</p> <p>studená vojna,</p> <p>politické bloky, strach z atómovej vojny, čiernobiely svet,</p> <p>bohatstvo a chudoba,</p> <p>Finančná gramotnosť</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať dôsledky 2. svetovej vojny - pochopiť rozdelenie sveta na dva tábory - uviesť príčiny vzniku dvoch mocenských blokov - rozpoznať zmeny v rozdelenom svete - porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život <p>- rozlíšiť život za železnou oponou</p> <p>- dokumentovať proces sovietskej integrácie strednej a východnej Európy</p> <p>- charakterizovať studenú vojnu,</p> <p>- opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy</p> <p>- opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre</p> <p>- vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov a medzinárodných korporácií</p> <p>- zaujať stanovisko k procesu dekolonizácie.</p> <p><i>- Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby</i></p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Československo za železnou oponou (10 hodín)</p>	<p>Podoby totality februárový prevrat, obete totality, odpor proti totalite,</p> <p>Pokus o reformu pražská jar, normalizácia</p> <p>Nežná revolúcia sviečková manifestácia, návrat k parlamentnej demokracii, pád železnej opony</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny narastania vplyvu KSČ - zhodnotiť februárový prevrat - analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami - vysvetliť znaky socializmu - zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu - dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v“ socializme s ľudskou tvárou“ - charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka - charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka - zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu - zdôvodniť podstatu Charty 77 - opísať disent <p>- uviesť význam sviečkovej manifestácie</p> <p>- vysvetliť pád železnej opony a “ nežnú revolúciu“</p> <p>- vymenovať pozitíva a negatíva socializmu</p>
<p style="text-align: center;">Slovenská republika 1993 (8 hodín)</p>	<p>Doba premien rozdelenie Českej a Slovenskej republiky</p> <p>Koniec rozdeleného sveta vstup Slovenskej republiky do NATO, EU, Schengen, Euro</p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky - opísať vznik Slovenskej republiky - uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ - zhodnotiť prijatie eura

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Súčasný svet (6 hodín)</p>	<p>Fenomény súčasnosti EU, NATO, globalizácia , terorizmus, internet, globálne otepľovanie.</p> <p><i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i> <i>Finančná gramotnosť</i></p>	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta - uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy - hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete - zaujať stanovisko k teroristickým útokom - zistiť príčiny globálneho otepľovania - rozlíšiť výhody a nevýhody internetu - <i>jadrové zbrane ako hrozba súčasnosti</i> - <i>Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.</i>

Projekty pre 9. ročník:

Tvorba referátu

- ✘ napísať krátku úvahu o každodennom živote obyvateľstva v Slovenskej republike

Česko-Slovensko v medzivojnovom období

- ✘ žiak vypracuje prezentáciu v programe PowerPoint a prezentuje ju pred triedou, v ktorej predstaví významnú slovenskú osobnosť